

af 30. Juni 1919 blev vedtaget, altsaa for en fast Løn og med Kontrakt i Henhold til Tyendeloven af 10. Maj 1854, var Tjenestehuse, enten der hørte Jord til eller ikke, og disse Huse, der er Tjenestehuse, kan ikke komme ind under Loven. Derimod kan man ikke gøre de andre Huse, der ikke var Tjenestehuse, da Loven af 30. Juni 1919 blev vedtaget, til Tjenestehuse. Det var Meningen med Loven, at man virkelig vilde opretholde alle de bestaaende Lejehusmandshuse som selvstændige og betrygge deres Tilværelse, men man vilde paa den anden Side ej heller formene, at de Huse, som er oprettede af Ejeren til Tjenestehuse for hans Arbejdere, skulde falde ind under Loven.

Der bliver tilbage at definere: Hvad er der gjort for at omgaa Loven, og er der gjort noget i saa Henseende? Hertil maa jeg sige, at det faste Tjenesteforhold, som det her drejer sig om, skal være et saadant, hvor der udbetales en fast Løn, hvoraf Boligen er en Del af Lønnen og, i Henhold til skriftlig Kontrakt, med 3 Maa-ners Opsigelse. Tvivlen staaer om Defi-neringen af dette Begreb, og vi kan nu, da Ministeren har erklæret sig villig til at stille Ændringsforslag i den her antydede Ret-ning, faa Lejlighed til at prøve, om vi kan løse Spørgsmaalet paa en klarere Maade, end det er gjort her i Loven.

P. Andersen: Det ærede Medlem Hr. Reedtz-Thott udtalte, at Paastanden om, at Godsforvalterne gik saa haardt frem, var puset politisk op. Thi, sagde det ærede Medlem, naar Arbejdere og Arbejdsgivere forhandler indbyrdes kommer de let overens om disse Spørgsmaal. Det er meget sandsynligt, at dette er rigtigt, det skal jeg ikke bestride, men det Gods, jeg talte om, er et Gods, hvor der var Strejke, og hvor Arbejderne tabte Strejken. Og de Husmænd, som nu trues med Udsmidning, er Arbejdere, som var i Strejke. Det forandrer Forholdet ikke saa lidt, hvilket det ærede Medlem sikkert vil forstaa.

Reedtz-Thott: Jeg skal blot til det ærede Medlem Hr. P. Andersen sige, at jeg ved ikke, hvilken Ejendom og Gaard det er, der er Tale om (Stemmer: Langeland!). Men hvis Strejken har været ulovlig, er det ikke saa mærkeligt, at vedkommende er blevet nødt til at flytte. Hvis man begaar Ulovligheder, forbryder man jo de Rettigheder, man ellers havde. Hvis det er Langeland, der er Tale om, maa jeg sige, at Langeland har ikke no-

gen Kontrakt i den Forstand, i hvert Fald ikke nogen Kontrakt, der er afsluttet mellem Landarbejderforbundet og Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug. Man staaer der fuldkommen udenfor, saa hvorledes man der har ordnet sine Tjenesteforhold, kan jeg ikke svare paa her. Men saa vidt jeg erindrer, var den paagældende Strejke fuldkommen ulovlig.

P. Andersen: Jeg husker ikke, om den paagældende Strejke paa Grevs-kabet Langeland blev betegnet som en ulovlig Strejke, men da Arbejdsgiveren ikke var indordnet under den paagældende Arbejdsgiverforening og der ikke eksisterede nogen Overenskomst, der kunde blive brudt, kunde der heller ikke være Tale om nogen ulovlig Strejke. Det er disse forhen strejkende Arbejdere, som har været i Arbejde, siden Strejken tabtes — idet de har maatte gaa i Arbejde igen for en stor Del paa de Vilkaar, som blev dikteret af Arbejdsgiveren —, der nu skal køres i saa stramme Tøjler, at hvis de ikke i eet og alt vil rette sig efter de Bestemmelser, Godsforvalteren giver, bliver de sat ud.

Reedtz-Thott: Da det altsaa er Grevs-kabet Langeland, der er Tale om, kan jeg oplyse, at der var en Overenskomst mellem den paagældende Arbejdsgiver og Arbejderne — ganske vist ikke gennem Arbejdsgiverforeningen for Land- og Skovbrug, fordi den paagældende Ejer staaer udenfor denne Organisation —, og at den paagældende Strejke ifølge denne Overenskomst var ulovlig. For Resten maa jeg sige, at man paa det Sted er, kan jeg næsten sige, berømt for at optræde ganske overordentlig human overfor sine Arbejdere. Jeg kan derfor ikke tro, at det skulde have været nogen synderlig haardhændet Opsigelse af disse Folk, der er Tale om. At de, saa længe efter at den ulovlige Strejke blev effektueret, med et halvt eller helt Aars Opsigelse kan have faaet Anmodning om at fraflytte de Huse, der var specielle Arbejderhuse, er jo ikke andet, end hvad der er gældende i ethvert Tjenesteforhold.

Zahle: Jeg kan fatte mig ganske kort. Den højtærede Landbrugsminister udtalte sig til min store Glæde meget bestemt om de skarpe Grænser for den Fortolkning, der er gjort gældende af Landbrugsministeriet. Det vurderer jeg overordentlig højt. Ude i Landet er Landbrugsministeriets Fortolkning blevet forstaaet paa en